

(Ministru kabineta
2012.gada 13.februāra
rīkojums Nr.72)

**Koncepcijas par korupcijas risku samazināšanu valsts
pārvaldes iestādēs un pašvaldībās
kopsavilkums**

Koncepcija par korupcijas risku samazināšanu valsts pārvaldes iestādēs un pašvaldībās (turpmāk – koncepcija) izstrādāta saskaņā ar Valsts pārvaldes politikas attīstības pamatnostādņem 2008.–2013.gadam (atbalstītas ar Ministru kabineta 2008.gada 3.jūnija rīkojumu Nr.305).

Koncepcijas izstrādei ar Ministru prezidenta 2010.gada 6.janvāra rīkojumu Nr.6 tika izveidota darba grupa, kuras sastāvā bija Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja, Tieslietu ministrijas, Valsts kancelejas, Finanšu ministrijas, Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas, kā arī Latvijas Pašvaldību savienības un biedrības "Sabiedrība par atklātību – Delna" pārstāvji.

Koncepcijas **mērķis** – rast risinājumus, lai mazinātu korupcijas riskus valsts pārvaldes iestādēs un pašvaldībās.

Koncepcijas **uzdevums** – identificēt izplatītākos korupcijas riskus valsts pārvaldē un pašvaldībās un piedāvāt visās institūcijās veicamus korupcijas risku novēršanas pasākumus korupcijas iespēju mazināšanai, identificējot:

- * korupcijas riskus un to apstākļus (faktoros) – to, kā var izpausties koruptīva darbība;

- * korupcijas risku cēloņus, iemeslus, kāpēc tā var notikt (procesuālie, personīgie);

- * korupcijas risku novēršanas (pretkorupcijas) pasākumus (uzraudzība, finansējums, prioritātes).

Viens no būtiskākajiem korupcijas cēloņiem ir koruptīvas rīcības ekonomiskais izdevīgums gan kukuļdevējam, gan kukuļņēmējam. Tāpēc apstākļos, kad sabiedrība un tautsaimniecība ir piedzīvojusi ekonomisko lejupslīdi, saasinās problēmas saistībā ar korupciju. Koncepcijā aplūkoti dažādi korupcijas izplatību ietekmējoši apstākļi – sociālekonomiskie, politiskie un funkcionālie apstākļi, kā arī atspoguļotas izmaiņas un tendences vispārējā sabiedrības attieksmē pret korupciju.

Koncepcijā identificētas trīs galvenās problēmjas – publiskajā pārvaldē nodarbināto atlīdzības un piešķirto pilnvaru nesamērīgums, sociālekonomiskajām izmaiņām neatbilstošas administratīvās procedūras un sodu politika, iekšējās kontroles vājums institūcijās un ārējās kontroles trūkumi.

Šo problēmu novēršanai piedāvāti trīs risinājuma varianti un veicamie pasākumi.

Koncepcijas risinājuma 1.variants vērsts uz iekšējās un ārējās kontroles stiprināšanu, lai izslēgtu iespēju veikt koruptīvas darbības, tai skaitā uz institūciju vadītāju atbildības palielināšanu. Šā varianta īstenošanai nepieciešami papildu finanšu līdzekļi, lai mazinātu korupcijas

riskus amatpersonu darbībā. Kontroles veikšanā papildus jāiesaista darbinieki ar augstāku kompetences līmeni, šim nolūkam jānodrošina 10166 lati uz katru papildu darbinieku (lai veiktu precīzus aprēķinus, nepieciešams apzināt papildus piesaistāmo personu skaitu).

Koncepcijas risinājuma 2.varianta mērķis – radīt priekšnoteikumus, lai nodrošinātu godprātīgu un kompetentu darbinieku sastāvu ar augstu paškontroles līmeni, mazinot veicamo kontroli. Šis variants būtu saistāms ar ievērojamu atlīdzības pieaugumu, ko esošajā ekonomiskajā situācijā nav iespējams nodrošināt, tādēļ to plānots īstenot atbilstoši esošajam budžeta finansējumam, izvērtējot amatpersonu darbības rezultātus, pilnvaras, atalgojumu, kā arī veicamās funkcijas kopumā.

Koncepcijas risinājuma 3.variants daļēji apvieno koncepcijas risinājuma 1. un 2.variantu, ierobežotā apjomā iekļaujot arī jau minētos risinājumus. Tas paredz institūcijām īstenot noteiktu optimālu korupcijas kontroles pasākumu kopumu, attiecībā uz pārējiem nodrošinot iespēju izvēlēties, kurš korupcijas kontroles pasākumu virziens tām būs prioritārs, ņemot vērā darba specifiku, personāla apsvērumus un līdzšinējo pieredzi. Ja nav iespējams īstenot nevienu no abiem minētajiem risinājumiem, tiek piedāvāts apsvērt iespēju pārtraukt uzdevumu īstenošanu, līdz būs pieejami resursi. Arī šo variantu plānots īstenot atbilstoši esošajam budžeta finansējumam, izvērtējot amatpersonu darbības rezultātus, pilnvaras, atalgojumu, kā arī veicamās funkcijas kopumā.

Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs atbalsta koncepcijas risinājuma 3.varianta īstenošanu.

Ministru prezidents

V.Dombrovskis